

SPRAWOZDANIE Z WYKONANIA PLANU PRACY
Łomżyńskiego Parku Krajobrazowego Doliny Narwi na 2016 rok

Lp.	Planowane działania	Wykonanie	czas realizacji (miesiące)
I. Ochrona przyrody i krajobrazu			
	1. Prace monitoringowe:		
	a) populacji bociana białego na obszarze Parku i otuliny,	Łącznie zliczono 167 młodych osobników z 76 par z sukcesem lęgowym. Stwierdzono 32 niezajęte gniazda, zaś w 3 gniazdach pary nie miały młodych.	VII
	b) populacji nietoperzy zimujących na obszarze Parku,	Przeprowadzono kompleksową inwentaryzację wszystkich piwniczek na terenie Parku i otuliny - 366 sztuk. Wyniki pokazały, że zasiedlenie piwnic jest bardzo wysokie-45,4%. Stwierdzono występowanie 5 gatunków nietoperzy.	II
	c) populacji bobra europejskiego,	Przeprowadzono kontrolę Olszyny Krzewskiej i Pniewskiej pod kątem zasiedlenia przez bobry, stwierdzono łącznie 8 nór i 4 żeremia. W pozostałej części parku kontrola w XII 2016 wykazała 20 nór i 4 żeremia. Razem 27 nór i 8 żeremi	X - XII
	d) siedliska kukułki krwistej i szerokolistnej	Przeprowadzono kontrolę siedliska kukułki krwistej i szerokolistnej na zalewowej łące w granicach wsi Drozdowo, stwierdzono występowanie ok. 250 szt. tych roślin (55 szt. kukułki szerokolistnej i 195 szt. kukułki krwistej).	V
	e) kolonii czapli siwej w Piątnicy Włociańskiej	Stwierdzono obecność 29 gniazd, z których 18 było zasiedlonych.	IV
	2. Opieka nad ptakami wymagającymi leczenia, okresowe przetrzymywanie, dokarmianie, przekazywanie do ośrodków stałego pobytu.	Udzielono pomocy 52 ptakom, w tym 18 wypuszczono do środowiska, 34 osobników nie udało się uratować.	I - XII
	3. Bieżące uzupełnianie dokumentacji fotograficznej przyrody parku.	Na bieżąco uzupełniano dokumentację fotograficzną przyrody Parku, zdjęcia były wykonywane podczas każdej lustracji terenu oraz podczas prac monitoringowych i zamieszczane m.in. na stronie internetowej Parku i na Facebooku.	I - XII
	4. Kontynuacja obserwacji w terenie potencjalnych stanowisk żółwia błotnego i objęcie ich ochroną w przypadku jego występowania	Dotychczasowe badania nie potwierdzają obecności żółwia w dolinie Narwi.	V
	5. Kontrola stanu technicznego i czyszczenie budek lęgowych kraski w ramach reintrodukcji gatunku zagrożonego wyginięciem.	Przeprowadzono kontrolę stanu technicznego i czyszczenie budek lęgowych.	III - IV
	6. Kontynuacja akcji ochrony naturalnych siedlisk poprzez usuwanie gatunków inwazyjnych; kolczurka klapowana i przymiotno kanadyjskie	Oczyszczono teren w okolicach Krzewa oraz wzdłuż brzegów Narwi. Przeprowadzono akcję usuwania przymiotna kanadyjskiego z użytku ekologicznego "Piaskowa Górka - Krzewo".	VIII-IX
	7. Akcja ochrony starodrzewu nad Narwią	Przeprowadzono akcję ochrony drzew przed bobrami - zabezpieczono siatką 4 drzewa rosnące bezpośrednio przy rzece.	IV-VI
	8. Wydawanie decyzji dot. usuwania drzew lub krzewów z terenu miasta Łomży	Wpłynęło 27 wniosków na usunięcie drzew i krzewów z terenu miasta Łomża, 1 postępowanie zostało umorzone, wydano 24 decyzje, w 2 sprawach toczy się postępowanie.	I-XII

II. Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń parku		
1. Patrolowanie terenu Parku i otuliny w celu identyfikacji i oceny potencjalnych zagrożeń, w tym pod kątem przestrzegania zapisów planu ochrony Parku oraz innych przepisów z zakresu ochrony środowiska (m.in. gospodarki odpadami, utrzymania porządku, pozyskiwania kopaliny, nawożenia gnojowicą, odprowadzania ścieków bytowych)	Na bieżąco prowadzono lustrację terenu pod kątem przestrzegania zapisów planu ochrony Parku oraz innych przepisów z zakresu ochrony środowiska.	I - XII
2. Konserwacja tablic przyrodniczych w rezerwacie Kalinowo na ścieżce przyrodniczej nr 1 i 2	Dokonano przeglądu tablic na ścieżkach przyrodniczych w rezerwacie Kalinowo, wyremontowano stare drewniane słupy, elementy drewniane zabezpieczono impregnatem.	IV-VI
3. Współpraca i współdziałanie z organami administracji państwowej (m.in. RDOŚ, WIOŚ, Policją, Inspektorem Nadzoru Budowlanego) w zakresie przestrzegania zakazów obowiązujących na terenie Parku	Na bieżąco prowadzona jest współpraca z organami administracji państwowej.	I-XII
4. Patrolowanie brzegów rzeki Narew pod kątem bezpieczeństwa osób korzystających z akwenów wodnych	Przeprowadzono lustrację brzegów Narwi pod kątem bezpieczeństwa osób korzystających z akwenów wodnych. Rozdawano ulotki informujące o zakazach i zagrożeniach wynikających z przebywania nad wodą.	VI-VIII
5. Oznakowanie i zabezpieczenie miejsc, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób przebywających na obszarach wodnych	Przed rozpoczęciem okresu wakacyjnego rozstawiono znaki informujące o potencjalnych zagrożeniach wynikających z korzystania z wody. Znaki zostały zebrane po sezonie letnim i przewieziono do siedziby Parku.	II- VII
III. Ochrona wartości historycznych i kulturowych		
1. Propagowanie wartości historyczno-kulturowych związanych z terenem ŁPKDN	Walory historyczno - kulturowe Parku promowano podczas udziału w festynach rodzinnych, ekologiczno - przyrodniczych oraz podczas bieżącej działalności edukacyjnej. W ofercie edukacyjnej Parku istnieje temat związany z zabytkami ziemi łomżyńskiej. Zbierano materiały do publikacji związanej z zachowaniem nadnarwiańskiego dziedzictwa i tożsamości.	I - XII
2. Inwentaryzacja przydrożnych kapliczek oraz zabytków zlokalizowanych na terenie Parku i otuliny	Według założenia przeprowadzono inwentaryzację przydrożnych kapliczek występujących na terenie Parku i jego otuliny. Z wyjazdu w teren sporządzono notatkę służbową oraz wykonano fotografie wybranych obiektów. Zebrane informacje i zdjęcia mogą posłużyć w przyszłości, ku opracowaniu publikacji na ten temat.	IV-XII
3. Prowadzenie ewidencji oraz gromadzenie informacji oraz uaktualnienie dokumentacji zdjęciowej na temat obiektów cennych pod względem kulturowym i historycznym.	Na bieżąco prowadzono ewidencję oraz gromadzono dokumentację fotograficzną.	I - XII
IV. Działalność edukacyjna		
1. Organizacja konkursów: a) koordynacja ogólnopolskiego konkursu wiedzy przyrodniczej „Poznajemy Parki Krajobrazowe Polski” – dla uczniów szkół gimnazjalnych	Przeprowadzono etap wojewódzki XV edycji ogólnopolskiego konkursu wiedzy przyrodniczej "Poznajemy Parki Krajobrazowe Polski". W etapie wojewódzkim zwyciężyła drużyna z Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej. We wrześniu rozesłano informację do szkół gimnazjalnych o rozpoczęciu kolejnej XVI edycji konkursu. Do udziału w konkursie zgłosili się uczniowie z Publicznego Gimnazjum nr 8, Publicznego Gimnazjum w Piątnicy oraz uczniowie z Publicznego Gimnazjum nr 9 w Łomży. W 2016 roku przeprowadzono dwa etapy konkursu (szkolny, gminny). Koordynatorem w województwie podlaskim w 2016 / 2017 roku jest Łomżyński Park Krajobrazowy Doliny Narwi.	I-XII

b) organizacja konkursów przyrodniczych skierowanych do uczniów placówek oświatowych na terenie Parku i otuliny	Zorganizowano konkurs na najciekawszy domek dla owadów, na który wpłynęło 150 prac. Przyznano 6 nagród i 10 wyróżnień w dwóch kategoriach wiekowych. Zorganizowano konkurs literacko - plastyczny o zasięgu wojewódzkim pt."Nie pal śmieci". Spośród ok. 100 prac komisja konkursowa wyróżniła 18. Przeprowadzono konkurs "Animalas" skierowany do uczniów szkół podstawowych zlokalizowanych na terenie Parku. W ramach konkursu powstały budki lęgowe dla ptaków oraz karmniki. Park był współorganizatorem konkursu Wiedzy Ekologicznej "Różnorodność biologiczna i formy ochrony przyrody w Polsce", w którym uczestniczyło 77 uczniów z pięciu szkół gimnazjalnych położonych na terenie Parku. Prowadzono też liczne konkursy przy parkowym stoisku podczas festynów promocyjnych w Białymstoku, Pniewie i Gaci.	I-XII
<p>2. Edukacja dzieci i młodzieży:</p> <p>a) opracowanie i rozpropagowanie oferty edukacyjnej w szkołach podstawowych, gimnazjalnych i szkołach średnich oraz innych placówkach oświatowych,</p> <p>b) prowadzenie zajęć dydaktycznych skierowanych do różnych grup wiekowych ("zielone lekcje" w szkołach, w siedzibie Parku, na ścieżkach edukacyjnych itp.);</p>	<p>Wraz z rozpoczęciem roku szkolnego, przygotowano i rozesłano nową ofertę edukacyjną skierowaną do placówek szkolnych zlokalizowanych na terenie Parku, otuliny i okolicznych miejscowości. Znalazły się w niej tematy, które w doskonały sposób uzupełniały przyrodniczo-ekologiczną wiedzę dzieci i młodzieży. W tegorocznej ofercie położyliśmy duży nacisk na spotkania terenowe, i przeprowadzenie zajęć w najciekawszych miejscach na obszarze Parku m.in. użytki ekologiczne, punkty widokowe, rezerwat przyrody. Taka forma zajęć przyczyniła się niewątpliwie do popularyzacji walorów Parku i pozwoliła uświadomić jej uczestnikom o wartości i pięknie Łomżyńskiego Parku Krajobrazowego Doliny Narwi.</p> <p>Prowadzono zajęcia edukacyjne, w których uczestniczyło 3275 uczniów i 279 opiekunów ze szkół podstawowych, gimnazjalnych, przedszkoli oraz uczelni wyższych zlokalizowanych na terenie Parku, otuliny i poza jego obszarem. Dodatkowo w ramach organizowanych akcji i festynów z oferty Parku skorzystało 2000 osób.</p>	VIII - IX I - XII
3. Organizacja i udział w akcjach i imprezach związanych z kalendarzem		I -XII
a) udział w imprezie z okazji Dnia Ochrony Środowiska, przygotowanie stoiska przyrodniczo -edukacyjnego promującego walory LPKDN	Uczestniczono w festynie ekologicznym organizowanym przez RDOŚ w Białymstoku, stoisko LPKDN odwiedziło łącznie ok. 1000 osób.	VI
<p>4. Działalność promocyjna Parku:</p> <p>a) udostępnianie osobom zainteresowanym posiadanego zbioru bibliotecznego oraz prac naukowych związanych z ochroną przyrody.</p> <p>b) sprzedaż i przekazywanie materiałów promujących Park.</p> <p>c) aktualizowanie i zarządzanie treścią oficjalnej strony Parku www.lpkdn.wrotapodlasia.pl oraz profilem na facebooku</p> <p>d) bieżące uzupełnianie zasobów bibliotecznych.</p>	<p>Udostępniano materiały i pomoce naukowe osobom zainteresowanym, studentom, nauczycielom, turystom odwiedzającym Park oraz uczniom przygotowującym się do konkursów przyrodniczych.</p> <p>Prowadzono na bieżąco sprzedaż i rozdawnictwo materiałów promujących Park.</p> <p>Na bieżąco dokonywana była aktualizacja strony internetowej Parku www.lpkdn.wrotapodlasia.pl oraz profilu na facebooku.</p> <p>Na bieżąco dokonywano uzupełnienia zasobów bibliotecznych o pozycje z dziedziny ochrony środowiska i przyrody.</p>	I-XII I-XII I-XII I-XII
V. Działalność w zakresie turystyki, rekreacji i promocji		
1. Współpraca z kwaterodawcami oraz organizacjami i instytucjami świadczącymi usługi turystyczne na terenie Parku i otuliny w zakresie gromadzenia i aktualizowania danych dotyczących turystyki pobytowej oraz ich rozpropagowania na stronie internetowej i w wydawanych informatorach.	Na bieżąco uzupełniano i weryfikowano dane o kwaterodawcach funkcjonujących na terenie Parku w bazie Narodowego Portalu Turystycznego www.polska.travel.pl	I - XII
2. Obsługa Punktu Informacji Turystycznej w Drozdowie.	Na bieżąco prowadzona jest obsługa Punktu Informacji Turystycznej, który otrzymał certyfikat w kategorii dwóch gwiazdek.	I-XII

3. Pozyskiwanie materiałów informacyjno-turystycznych z terenu województwa podlaskiego.	Pozyskano materiały promocyjne z Suwalskiego Parku Krajobrazowego, PROT-u, Suwalskiej Izby Rolniczo-Turystycznej, Punktu Usług Turystycznych „Bukowisko” w Supraślu.	I - XII
4. Współuczestnictwo i udział w imprezach promujących region.	Uczestniczono w pracach nad rozwojem turystyki w regionie przy Lokalnej Organizacji Turystycznej oraz Towarzystwie Naukowym im. Wagów. Udostępniano posiadane materiały do prezentowania ich na targach przez firmy i organizacje biorące w nich udział.	III - IV
5. Obsługa grup wycieczkowych i turystów indywidualnych – oprowadzanie po salach ekspozycyjnych w siedzibie parku oraz ścieżkach edukacyjno-przyrodniczych.	Turyści odwiedzający Park byli na bieżąco oprowadzani po salach wystawowych. Udostępniano im również materiały posiadane w punkcie informacji turystycznej niezbędne do samodzielnego zwiedzania terenu Parku i okolicy.	I - XII
6. Kontrola oznakowania ścieżek i szlaków turystycznych przebiegających na terenie parku.	Kontrola oznakowania ścieżek turystycznych nie wykazała braków w oznakowaniu. Niektóre znaki wymagają jednak odświeżenia.	I - XII
7. Organizacja i udział w akcjach i imprezach promujących Park, ochronę środowiska:	Uczestniczono w "Dniu Ochrony Środowiska" organizowanym przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Białymstoku. Stoisko ŁPKDN odwiedziło łącznie ok 1000 osób. Uczestniczono w Dniu Ziemi w Pniewie, gdzie wygłoszono prelekcję dla kilkudziesięciu osób.	III-XII

VI. Współpraca z innymi podmiotami w zakresie ochrony Parku

1. Udział w postępowaniu administracyjnym na etapie tworzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i zmian wprowadzanych w tych planach.	W okresie sprawozdawczym nie brano udziału w postępowaniu administracyjnym na etapie tworzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.	I - XII
2. Uzgadnianie lokalizacji oraz opiniowanie projektów decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, projektów architektonicznych obiektów budowlanych oraz innych inwestycji pod względem zgodności z treścią aktów prawnych oraz z planem ochrony Parku.	Zaopiniowano 58 projektów decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu oraz projektów budowlanych.	I - XII
3. Współpraca z instytucjami i organizacjami: PTO, Starostwem Powiatowym w Łomży, Urzędami Gminy, Nadleśnictwem Łomża, Muzeum Przyrody w Drozdowie, Urzędem Marszałkowskim w zakresie ochrony przyrody i promocji Parku.	Prowadzona jest bieżąca współpraca z instytucjami i organizacjami w zakresie ochrony przyrody i promocji.	I - XII
4. Współpraca ze Stowarzyszeniem Przyjaciół Łomżyńskiego Parku Krajobrazowego Doliny Narwi w celu realizacji zadań statutowych Parku	W ramach porozumień zawartych ze Stowarzyszeniem współpracowano przy projektach: "Czynna ochrona nietoperzy w rezerwacie Kalinowo na terenie ŁPKDN - etap II" dofinansowanie w kwocie 15942,10 zł z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego, "Wykorzystanie porostów w edukacji przyrodniczej na terenie ŁPKDN" - dofinansowanie w kwocie 15 577,38zł z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego, "Kształtowanie prawidłowych postaw na rzecz ochrony środowiska w oparciu o kampanię edukacyjną "Nie pal śmieci" - dofinansowanie w kwocie 14 000,00 zł.	I-XII
5. Współpraca z uczelniami wyższymi i szkołami średnimi w zakresie organizacji prac badawczych i organizacji praktyk uczniowskich i studenckich.	Umożliwiono odbycie praktyki zawodowej dwóm studentom kierunku geografia z Wydziału Geografii i Studiów Regionalnych Uniwersytetu Warszawskiego, dwóm studentom kierunku biologia z Wydziału Biologiczno-Chemicznego Uniwersytetu w Białymstoku i 7 uczniom Zespołu Szkół Drzewnych i Gimnazjalnych w Łomży.	I - XII
6. Współpraca z telewizją, regionalnym radiem i prasą.	Prowadzono bieżącą współpracę z lokalnymi mediami, udzielano wywiadów, informowano o prowadzonych działaniach w Parku, przesyłano informacje i zdjęcia. Wszelka dokumentacja z wywiadów i informacje, które ukazują się w mediach o ŁPKDN gromadzone są w osobnej teczce.	I - XII

VII. Pozyskiwanie środków zewnętrznych na działalność statutową Parku		
1. Pozyskiwanie środków zewnętrznych na popularyzację działań edukacyjno-przyrodniczych Parku	W ramach pozyskiwania środków zewnętrznych złożono trzy wnioski do WFOŚiGW w Białymstoku, z czego podpisano dwie umowy na zadania: "Kampania edukacyjna Nasze nietoperze realizowana w oparciu o przegląd zimowych schronień tych ssaków w ŁPKDN" oraz "Realizacja programu edukacyjnego dotyczącego owadów pszczołowych pt." Wszystkie szkoły ratują pszczoły". Łącznie uzyskano dotację w kwocie 28 435,09 zł.	I-XII
VIII. Prace gospodarcze		
1. Monitoring stanu oznakowania Parku	Podczas lustracji terenowych dokonywano przeglądu stanu tablic i wpisu do ewidencji. Uszkodzone tablice były na bieżąco naprawiane.	I - XII
2. Kontynuacja prac związanych z zagospodarowaniem i utrzymaniem terenu wokół siedziby Parku	Prowadzono bieżące prace związane z utrzymaniem terenu wokół siedziby Parku. Przeprowadzono prace pielęgnacyjne na krzewach wokół siedziby Parku.	I - XII
3. Bieżąca konserwacja i naprawa punktów widokowych.	Przeprowadzono bieżące naprawy i prace konserwacyjne punktów widokowych.	IV - IX
IX. Inne		
1. Uczestniczenie w szkoleniach, warsztatach i konferencjach dotyczących zakresu pracy Parku.	Uczestniczono w konferencji z okazji Suwalskiego Parku Krajobrazowego, w konferencji z okazji XXV lecia istnienia Parku Krajobrazowego Dolina Słupi wraz z III krajową olimpiadą sportową porozumienia parków krajobrazowych Polski, szkoleniach z EZD, z zakresu usuwania drzew i krzewów, z podstaw marketingu internetowego, stosowania przepisów KPA	I - XII
2. Organizacja posiedzenia Rady Parku.	Zorganizowano posiedzenie Rady Parku,	XII
X. Działania poza planem		
1. Podpisano umowę partnerską z Polskim Towarzystwem Ochrony Ptaków w projekcie LIFE15 NAT/PL/000728 pn. „Ochrona bociana białego w dolinach rzecznych wschodniej Polski”,		
2 Organizacja wystawy powarsztatowej "Nietoperze ŁPKDN" w galerii Bonar w Łomży, połączonej ze spotkaniem z chiropterologami		